

De toekomst van de kerken in Diest

Infomoment

Schaffen, 07/06/2022

De kerk in Diest. © Bollen

Diestse kerken krijgen nieuwe invulling

DIEST Diest en het centrale kerkbestuur starten een traject om voor een aantal Diestse kerken een nieuwe invulling te zoeken. Zo willen ze de lokale gemeenschappen nog meer versterken.

N NIEUWS SPORT **REGIO** SLIMMER LEVEN BILLIE PODC

LOKAAL NIEUWS SPORT AGENDA

Als abonnee kan je dit **N+** artikel lezen.

Bib, crèche of buurtrestaurant met goddelijk kantje? Stad zoekt nieuwe bestemmingen voor kerken

DIEST

Bib of restaurant in kerk? Diest bestudeert de opties

Een goddelijke locatie nodig? De oplossing ligt mogelijk om de hoek. **Diest wil samen met het kerkbestuur zijn kerken een aanvullende of nieuwe bestemming geven.**

Luc Weyens

Donderdag 17 juni 2021 om 3.25 uur

NWS

Hoofdpunten Regio Kijk Luister Net binnen Zoeken

Enkele kerken in Diest krijgen nieuwe bestemming: "Geen supermarkt, maar waarom geen kindercrèche?"

Harald Scheerlinck
01 jun 2021 09:33

Agenda

1. Introductie door Ria Merckx (bisdom)
2. Introductie door pastoor Felix Van Meerbergen
3. Introductie door schepen Monique De Dobbeleer
4. Traject van dit project
5. Analysefase / Update kerkenbeleidsplan
6. Opbouw rapport en toelichting
7. Verdere planning
8. Vragen

Introductie door Ria Merckx

Kerkenbeleidsplannen Pastorale zones en fusies parochies Neven- en herbestemming van kerken

Ria Merckx, 7

juni 2022

Basis van kerkenbeleidsplannen, pastorale zones en fusies parochies

Burgerlijke overheid

- vraag van Geert Bourgeois
- 3 knelpunten als uitgangspunt:
- Verbroken evenwicht tussen aanbod en gebruik van parochiekerken
- (situatie 2011: 1800 parochiekerken in Vlaanderen; 250.000 kerkgangers = 5% van de bevolking)
- Goed beheer v.d. parochiekerken staat onder druk (beleidsmatig en financieel)
- Te weinig strategische aanpak voor het geheel van parochiekerken in de gemeente, laat staan in de bredere regio

Kerkelijke overheid

- inzicht veranderde situatie katholieke gemeenschap

voor ons vicariaat: decreet op de pastorale zones in het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen (advent 2013)

- weg was al voorbereid door de vorming van federaties
- Vlaanderen: 1800 parochies → 400 pastorale zones
- Vlaams-Brabant en Mechelen: 381 → 71

Waarom pastorale zones?

- pastorale zone \neq opheffen en fuseren van parochies
- Het was wel de bedoeling daar geleidelijk naar toe te groeien.
- Ook al blijven de parochies op canonic en burgerlijk vlak nog bestaan, zij moeten groeien naar eenheid op alle vlakken:
 - ✓ vieren van het geloof, verkondiging...
 - ✓ organisatie, financiën en administratie

Naarmate de parochies tot een eenheid komen in een pastorale zone, verdwijnt hun toebehoren tot de federatie, en bijgevolg ook de federatieploeg.

Waarom kerkenbeleidsplannen?

- Terugval van het aantal kerkgangers en het aantal priesters (cf infra)

- Erfgoedpremies

Je kan alleen aanspraak maken op de verhoogde erfgoedpremie als je beschikt over een goedgekeurd kerkenbeleidsplan.

Het plan moest goedgekeurd zijn voor 1 oktober 2017, zo niet moesten dossiers die werden ingediend volgens de regelgeving van vòòr januari 2015 en op de wachtlijst stonden, opnieuw worden ingediend.

Dat is o.a. het geval geweest in Tielt-Winge waar er niet tijdig een goedgekeurd plan was.

Principes die we willen hanteren

“De wereld is mijn dorp”

- We moeten afstappen van het idee “mijn kerk”, “mijn kerk moet behouden blijven”. We moeten het geheel durven bekijken. Ook op pastoraal vlak evolueren we naar grotere gemeenschappen, en moeten we verder durven en willen kijken dan onze eigen parochie.
- Uiteraard is het daarbij belangrijk dat er een goed overleg plaats vindt met alle betrokkenen, en dat niet de macht van de sterkste, rijkste... mag gelden. We moeten een eerlijke open dialoog durven aangaan, en een overkoepelend beleid uitstippelen voor alle kerken binnen de gemeente.

“De kerk is niet het enige gebouw in een parochie”

- In een gemeente zijn er ook pastorieën en parochiezalen, waarvoor we ook kijken naar de mogelijke bestemmingen op langere termijn.
- Bij het uitwerken van een kerkenbeleid verdient het dan ook aanbeveling ook te kijken naar de plannen m.b.t. de pastorieën en parochiezalen.
- Zo kan het aangewezen zijn in de kerk een ontvangst-, vergader- en/of archiefruimte te voorzien voor pastoor, kerkfabriek, pastoraal verantwoordelijken.
- Kijk ook naar noden in de gemeente: nood aan opvangruimte voor kinderen, of een goed jeugdlokaal, bibliotheek, OC... → kijk of er op dat vlak mogelijkheden zijn in kerkgebouwen of pastorieën.

Aandachtspunten bij neven-en herbestemming van kerken

- Voor neven-en herbestemming van kerken is de toestemming van de bisschop vereist. Hij zal een kerk maar aan de eredienst onttrekken als hij akkoord is met de aard van de herbestemming.
- Bij elke wijziging van een kerkgebouw (herinrichting, nevenbestemming, herbestemming...) moet je advies inwinnen bij de Vicariale Commissie voor Kerken en Kapellen die in 2013 is opgericht.
- Bij neven- en herbestemming van beschermde kerken, moet je ook de toestemming van OE vragen.
- Onttrekking van een kerk aan de eredienst en herbestemming zijn maar mogelijk als de parochie is samengevoegd met een andere parochie. Immers elke parochie moet een kerk hebben.
Omgekeerd, het is niet omdat parochies gefuseerd zijn dat kerken moeten herbestemd worden: een parochie kan meerdere kerken hebben.
- Sinds 1 januari 2022: bij verkoop, erfpacht... van een niet-residentieel gebouw geldt energetische renovatieplicht binnen 5 jaar (kerk die onttrokken is aan de eredienst valt hier ook onder)

Svz Regio Tienen op het vlak van pastorale zones en fusies parochies en kerkfabrieken

Het was dus de bedoeling eerst pastorale zones te vormen en dan te evolueren naar fusie van parochies en bijhorende kerkfabrieken.

Op heel wat plaatsen is echter het omgekeerde gebeurd: eerst fusie en dan pas (formele) oprichting van de pastorale zones.

Vroeger dekenaat	Gemeente	Pastorale zone	Fusie parochies
Diest	Averbode		
	Bekkevoort		x
	Diest		+/- Diest centrum gefuseerd, rand nog niet
	Kortenaken		x
	Scherpenheuvel- Zichem		
	Tielt-Winge	x	x
Tienen	Hoegaarden		x
	Glabbeek	x	x
	Tienen	x	x gefuseerd in 3 parochies: Centrum, Zuid en Noord
Zoutleeuw	Geetbets	moet een zone vormen met Zoutleeuw	x
	Landen		x gefuseerd in 3 parochies: Centrum, Zuid en Noord
	Linter		
	Zoutleeuw	moet een zone vormen met Linter	

Svz Regio Tienen op het vlak van kerkenbeleidsplannen

- Alle gemeentes van Regio Tienen hebben een goedgekeurd kerkenbeleidsplan. Met uitzondering van Tielt-Winge waren die er allemaal voor 1 oktober 2017.
- Een aantal gemeentes maken actief structureel werk van de uitvoering van het kerkenbeleidsplan b.v. Tielt-Winge met een werkgroep per te herbestemmen kerk en een overkoepelende stuurgroep met afgevaardigden van de gemeente, de kerkfabriek, en Ria Merckx voor het vicariaat/bisdom.
- In andere gemeentes wordt meer ad hoc gewerkt
Voorbeelden
 - voor een kerken in Tienen die niet meer worden gebruikt voor de eredienst zoekt de kerkfabriek en/of gemeente naar een hergebruik.
 - In Geetbets zijn plannen om de kerk van Hogen in erfpacht te geven aan de school om ze te gebruiken als turnzaal.
- In nog andere gemeentes zijn ze bezig met een herwerking van het kerkenbeleidsplan en/of pastorieplan, omdat de realiteit het plan heeft ingehaald (destijds heel voorzichtig geweest en snel om voor 1 oktober 2017 een plan te hebben).
- Op een aantal plaatsen zijn pop-up projecten opgezet met steun van de provincie:
 - Rummen: kerk als OC
 - Wange: kerk als OC
 - Oorbeek: kerk als OC

Introductie door pastoor Felix
Van Meerbergen

Introductie door schepen
Monique De Dobbeleer

De kerk in Diest. © Bollen

Diestse kerken krijgen nieuwe invulling

DIEST Diest en het centrale kerkbestuur starten een traject om voor een aantal Diestse kerken een nieuwe invulling te zoeken. Zo willen ze de lokale gemeenschappen nog meer versterken.

N NIEUWS SPORT **REGIO** SLIMMER LEVEN BILLIE PODC

LOKAAL NIEUWS SPORT AGENDA

Als abonnee kan je dit **N+** artikel lezen.

Bib, crèche of buurtrestaurant met goddelijk kantje? Stad zoekt nieuwe bestemmingen voor kerken

DIEST

Bib of restaurant in kerk? Diest bestudeert de opties

Een goddelijke locatie nodig? De oplossing ligt mogelijk om de hoek. **Diest wil samen met het kerkbestuur zijn kerken een aanvullende of nieuwe bestemming geven.**

Luc Weyens

Donderdag 17 juni 2021 om 3.25 uur

NWS

Hoofdpunten Regio Kijk Luister Net binnen Zoeken

Enkele kerken in Diest krijgen nieuwe bestemming: "Geen supermarkt, maar waarom geen kindercrèche?"

Harald Scheerlinck
18 01 jun 2021 09:33

Traject van dit project

Analysefase - Update kerkenbeleidsplan

(analyse van 6 kerken)

- Sint-Jozefkerk (Molenstede)
- Sint-Engelbertuskerk (Deurne)
- O.L.V.-kerk (Diest)
- H. Familiekerk (Vleugt)
- Sint-Trudokerk (Webbekom)
- Heilig Kind Jezuskerk (Kaggevinne)

Analysefase / Kerkenbeleidsplan

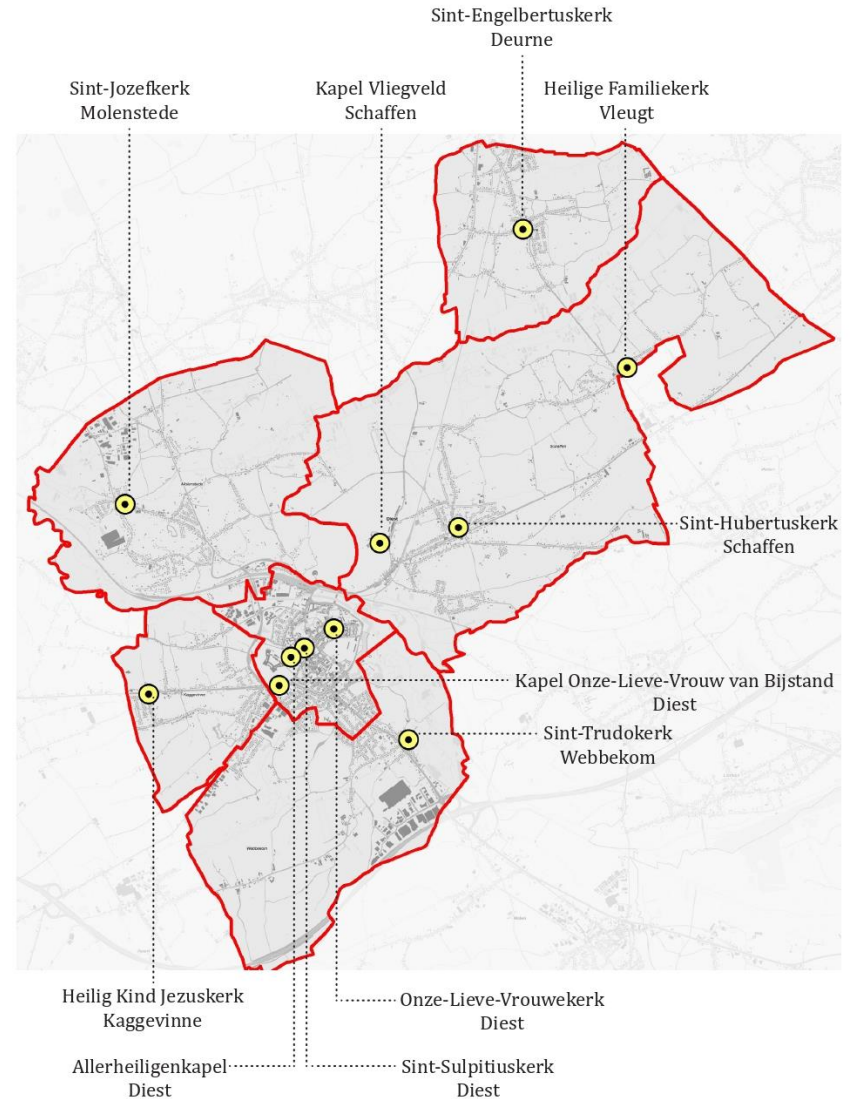

Objectivering a.h.v. aantal parameters

- Stedenbouwkundige & erfgoedkundige randvoorwaarden
- Historiek van het gebouw en gebruik
- Bouwtechnische staat
- Ontsluiting kerkgebouw en omgeving
- Huidig gebruik van het kerkgebouw
- Ruimtelijke analyse (inbedding)
- Lokale economie en sociaal leven

Opbouw rapport

> Inleidend hoofdstuk

Opbouw rapport

> Inleidend hoofdstuk

> 6 deelrapporten (1 per kerk)

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

2.1 Identificatie

2.1.1 Algemene gegevens en bescherming

2.1.2 Impressiefoto's

2.2 Onderzoek van het gebouw

2.2.1 Historische nota

2.2.2 Beschrijving van het gebouw

2.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

2.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

2.2.5 Staat van het gebouw

2.3 Onderzoek van de omgeving

2.3.1 Gewestplan

2.3.2 Historische evolutie van de omgeving

2.3.3 Ontsluiting

2.3.4 Functiekaart

2.4 Sterkte-zwakte-analyse

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

3.1 Identificatie

3.1.1 Algemene gegevens en beschermingen

3.1.2 Impressiefoto's

3.2 Onderzoek van het gebouw

3.2.1 Historische nota

3.2.2 Beschrijving van het gebouw

3.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

3.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

3.2.5 Staat van het gebouw

3.3 Onderzoek van de omgeving

3.3.1 Gewestplan

3.3.2 Historische evolutie van de omgeving

3.3.3 Ontsluiting

3.3.4 Functiekaart

3.4 Sterkte-zwakte-analyse

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

4.1 Identificatie

4.1.1 Algemene gegevens en beschermingen

4.1.2 Impressiefoto's

4.2 Onderzoek van het gebouw

4.2.1 Historische nota

4.2.2 Beschrijving van het gebouw

4.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

4.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

4.2.5 Staat van het gebouw

4.3 Onderzoek van de omgeving

4.3.1 Gewestplan

4.3.2 Historische evolutie van de omgeving

4.3.3 Ontsluiting

4.3.4 Functiekaart

4.4 Sterkte-zwakte-analyse

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

5.1 Identificatie

5.1.1 Algemene gegevens en bescherming

5.1.2 Impressiefoto's

5.2 Onderzoek van het gebouw

5.2.1 Historische nota

5.2.2 Beschrijving van het gebouw

5.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

5.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

5.2.5 Staat van het gebouw

5.3 Onderzoek van de omgeving

5.3.1 Gewestplan

5.3.2 Historische evolutie van de omgeving

5.3.3 Ontsluiting

5.3.4 Functiekaart

5.4 Sterkte-zwakte-analyse

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

6.1 Identificatie

6.1.1 Algemene gegevens en bescherming

6.1.2 Impressiefoto's

6.2 Onderzoek van het gebouw

6.2.1 Historische nota

6.2.2 Beschrijving van het gebouw

6.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

6.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

6.2.5 Staat van het gebouw

6.3 Onderzoek van de omgeving

6.3.1 Gewestplan

6.3.2 Historische evolutie van de omgeving

6.3.3 Ontsluiting

6.3.4 Functiekaart

6.4 Sterkte-zwakte-analyse

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

1. INLEIDING

2. SINT-JOZEFKERK, MOLENSTEDE

3. SINT-ENGELBERTUSKERK, DEURNE

4. HEILIGE FAMILIEKERK, VLEUGT-SCHAFFEN

5. ONZE-LIEVE-VROUWEKERK, DIEST

6. SINTTRUDOKERK, WEBBEKOM

7. HEILIG KIND JEZUSKERK, KAGGEVINNE

7.1 Identificatie

7.1.1 Algemene gegevens en bescherming

7.1.2 Impressiefoto's

7.2 Onderzoek van het gebouw

7.2.1 Historische nota

7.2.2 Beschrijving van het gebouw

7.2.3 Huidig gebruik van het gebouw

7.2.4 Ruimtelijke analyse van het gebouw

7.2.5 Staat van het gebouw

7.3 Onderzoek van de omgeving

7.3.1 Gewestplan

7.3.2 Historische evolutie van de omgeving

7.3.3 Ontsluiting

7.3.4 Functiekaart

7.4 Sterkte-zwakte-analyse

Opbouw deelrapport

3 delen

```
graph TD; A[Opbouw deelrapport] --> B[3 delen]; B --> C[Identificatie & afbakening]; B --> D[Onderzoek gebouw]; B --> E[Onderzoek omgeving];
```

Identificatie
& afbakening

Onderzoek
gebouw

Onderzoek
omgeving

Opbouw deelrapport

> Identificatie en afbakening

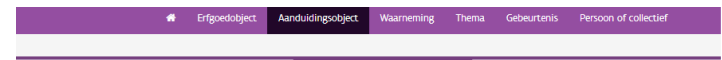

Groot ReferentieBestand (GRB) - Geoportaal Onze Lieve Vrouwekerk, Diest

Orthofotomozaïek, middenschilg, winteropnamen, meest recent - Geoportaal

- Kadastrale gegevens
- Beschermingen (erfgoed)
- Ligging
- Luchtfoto's
- Actuele impressiefoto's

BESCHERMD MONUMENT

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw

Beschermd monument van 25-03-1938 tot heden

ID: 826 URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/826>

Besluiten

[Gebouwen en kerkhof](#)

definitieve beschermingsbesluiten: 25-03-1938 ID: 27

Opbouw deelrapport

> Onderzoek gebouw

Historische nota

- bouwgeschiedenis
- aankleding kerk
- devotie
- iconografisch overzicht

Beschrijving van het gebouw

Huidig gebruik van het gebouw

Ruimtelijke analyse van het gebouw

- Oppervlakte en afmetingen
- Symmetrie en anomalieën
- Toegankelijkheid van het gebouw

Staat van het gebouw

Opbouw deelrapport

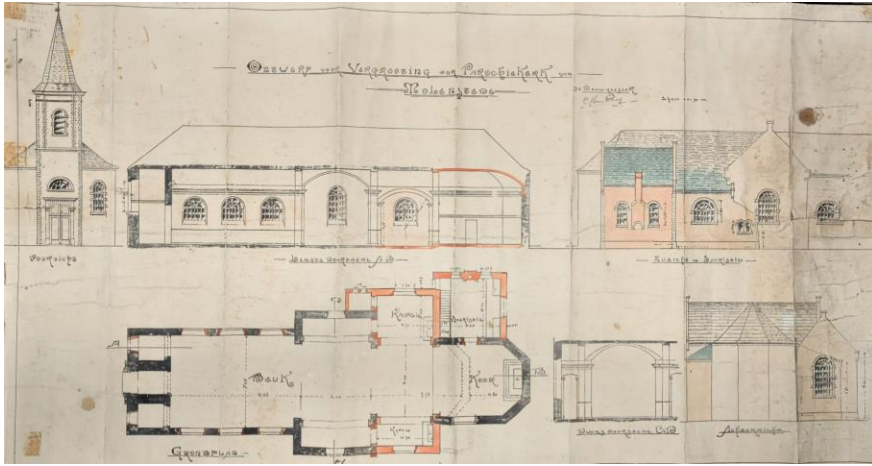
Onderzoek gebouw: historische nota

- bouwgeschiedenis
- aankleding kerk
- devotie
- iconografisch overzicht

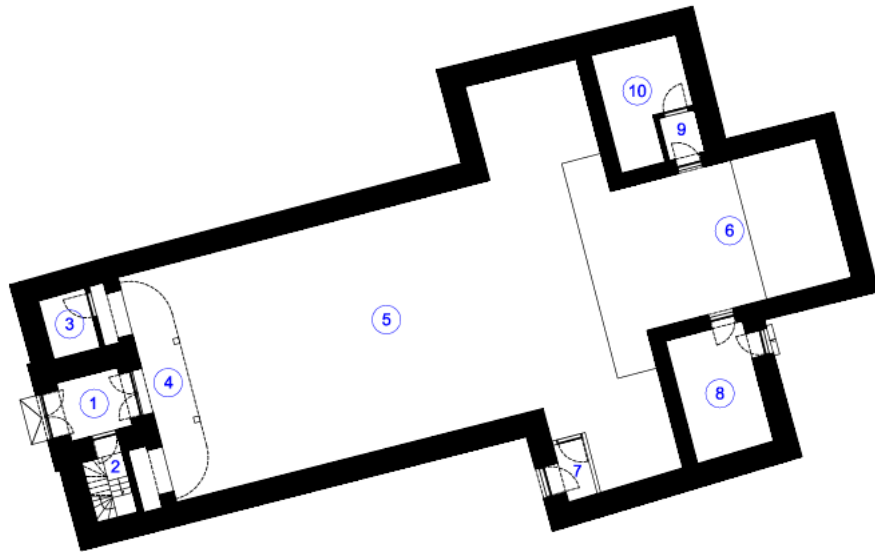
Opbouw deelrapport

Onderzoek gebouw: historische nota

Opbouw deelrapport

Onderzoek gebouw: beschrijving gebouw

0 1 2 10m

Schaal 1:200

- 1 - Inkom met bovenliggende toren
- 2 - Berging met trap naar orgel en klokkentoren
- 3 - Doopkapel/berging
- 4 - Orgel
- 5 - Schip
- 6 - Koor
- 7 - Houten inkom/sas
- 8 - Sacristie
- 9 - Sas
- 10 - Stooklokaal

Sint-Engelbertuskerk, Deurne

Opbouw deelrapport

Onderzoek gebouw: huidig gebruik

Re:lict / The Sacred Sessions

The Me in You

VR 17/09/21 - 20:30

UITVERKOCHT

ABO & -26: € 13,00

VVK: € 15,00

KASSA: € 17,00

Onze-Lieve-Vrouwekerk

Onze-Lieve-Vrouwekerk

Bruidstraat 1

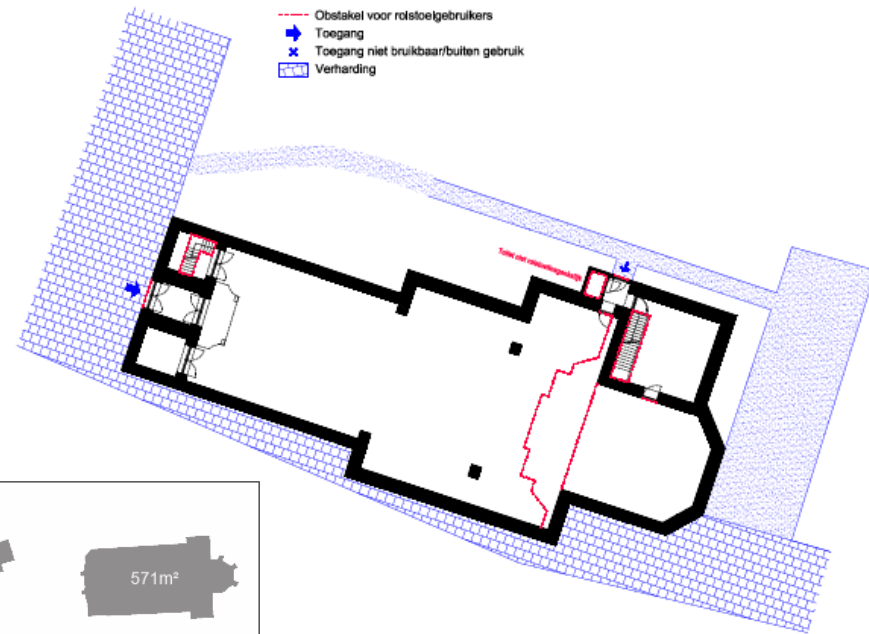
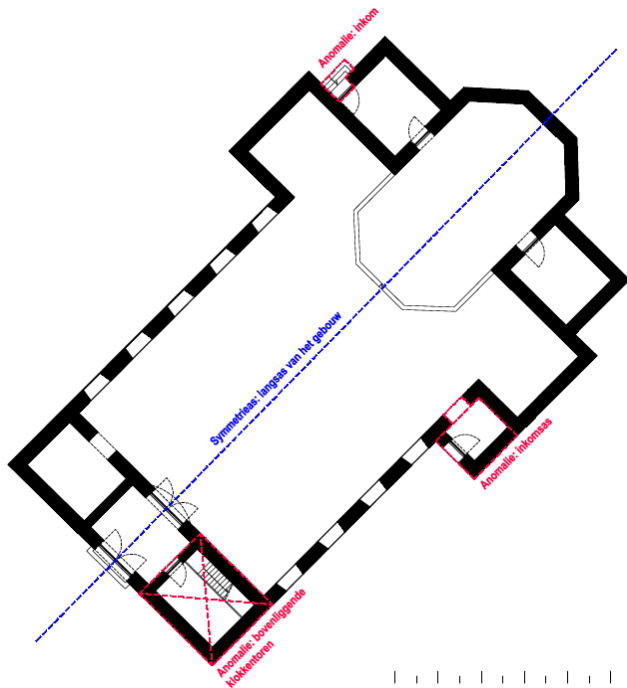
3290 Diest

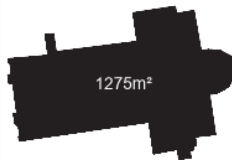

Opbouw deelrapport

Onderzoek gebouw: ruimtelijke analyse

- Oppervlakte en afmetingen
- Symmetrie en anomalieën
- Toegankelijkheid van het gebouw

 374m ²	 325m ²	 413m ²	 1275m ²	 371m ²	 571m ²
Sint-Jozefkerk, Molenstede	Sint-Engelbertuskerk, Deurne	Heilige Familiekerk, Vleugt-Schaffen	Onze-Lieve-Vroukerk, Diest	Sint-Trudokerk, Webbekom	Heilig Kind Jezuskerk, Kaggevinne

Opbouw deelrapport

Onderzoek gebouw: staat van het gebouw

open voegen waar planten in kunnen groeien

plantengroei op ongewenste plaatsen

beschadigingen aan schilderijen

aantastingen aan meubels

Opbouw deelrapport

> Onderzoek omgeving

Gewestplan

Historische evolutie van de omgeving

Ontsluiting

Functiekaart

Gewestplan	Woongebieden	Parkgebieden
Onze-Lieve-Vrouwekerk, Diest	Woongebieden met culturele, historische en/of esthetische waarde	Bestaande waterwegen
	Gebieden voor openbaar nut en gemeenschapsvoorziening	Gebieden voor dagrecreatie
		Gebieden voor dag- en verblijfsrecreatie

Opbouw deelrapport

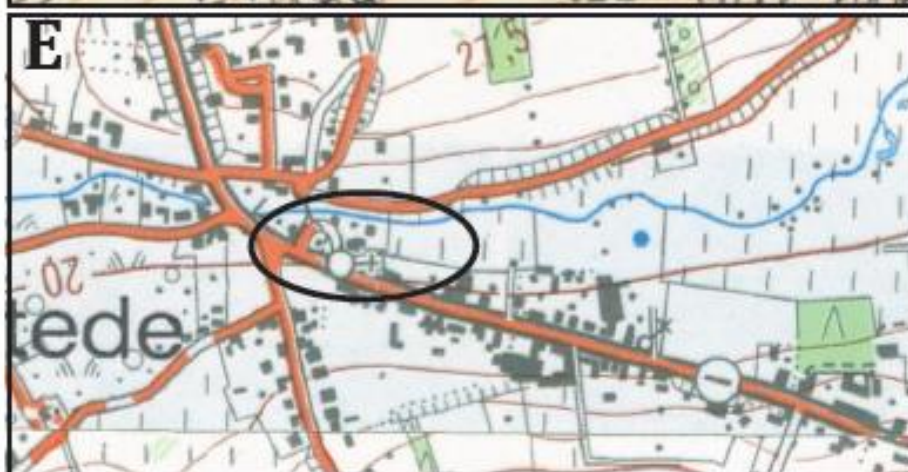
> Onderzoek omgeving

Gewestplan

Historische evolutie van de omgeving

Ontsluiting

Functiekaart

Opbouw deelrapport

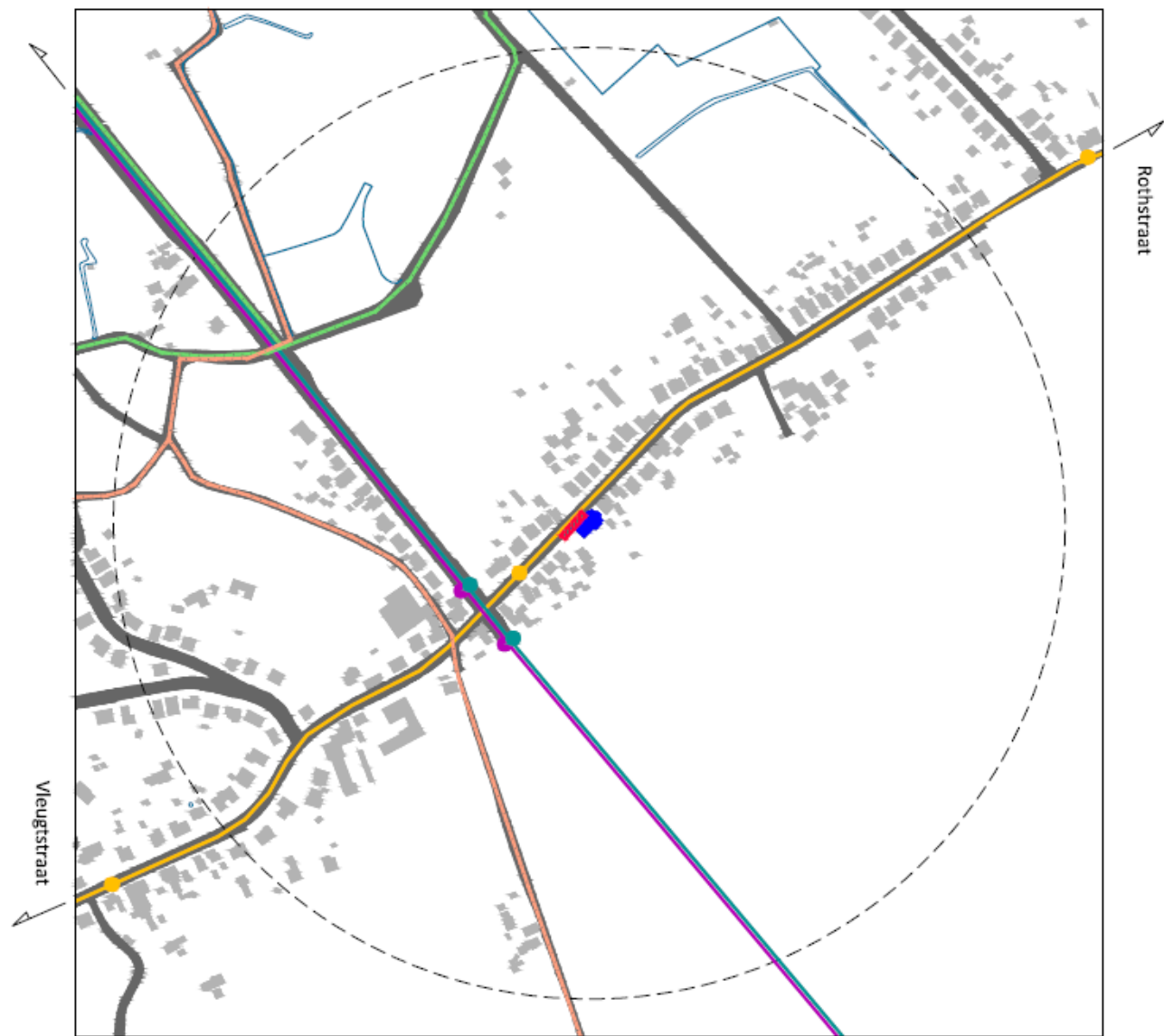
> Onderzoek omgeving

Gewestplan

Historische evolutie van de omgeving

Ontsluiting

Functiekaart

- Fietsnetwerk
- Wandelnetwerk
- Lijn 91 Hulst - Hasselt
- Lijn 7 Diest - beringen (enkel weekdays)
- Lijn 35c Hasselt - Diest (enkel weekdays)
- ▨ Parking

Hasseltsebaan (N725) richting Lummen
Kruist verderop N29 (Diest - Beringen)

Opbouw deelrapport

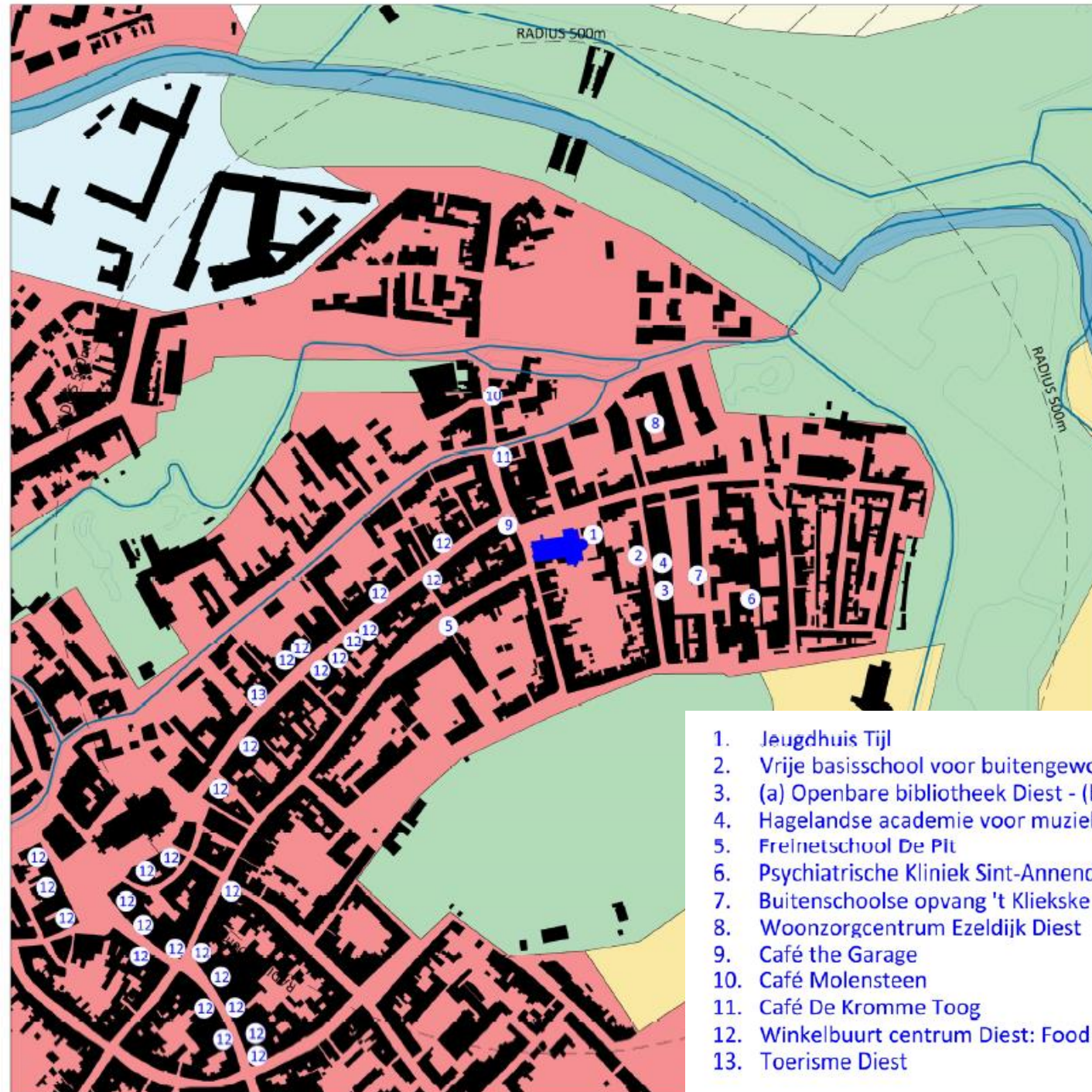
> Onderzoek omgeving

Gewestplan

Historische evolutie van de omgeving

Ontsluiting

Functiekaart

Samenvattende analyse

Opgesteld voor twee hoofdscenario's:

1. scenario behoud van de **eredienst** + **valorisatie** + eventueel **medegebruik** van het gebouw;
2. scenario van ingrijpendere wijziging, met name het kiezen voor een **nevenbestemming** (behoud eredienst / bidplaats) - of **herbestemming** van het gebouw

We bekijken voor **beide scenario's**:

- interne troeven en struikelblokken,
- externe kansen en bedreigingen

Sommige zaken gelden voor **alle** kerken:

- verouderende bevolking
- tekort aan priesters
- dure verwarming
- rol die Sint-Sulpitius (Diest) en Sint-Hubertus (Schaffen) binnen Diest spelen
- etc.

We bekijken voor **beide scenario's**:

- interne troeven en struikelblokken,
- externe kansen en bedreigingen

Anderen zaken zijn **eigen** aan een bepaalde kerk of omgeving:

- erfgoedstatus (monument? orgels)
- structuur en toestand van gebouw
- omgeving (parkeermogelijkheid, infrastructuur, groen, etc.)
- bestaand verenigingsleven

Traject van dit project

Analysefase / Update kerkenbeleidsplan
(+ analyse van 6 kerken)

Selectie van 3 kerken: 1/2/3

Participatiefase
(3 kerken)

Participatiefase

Rapporten zijn ter inzage – alle opmerkingen welkom!

<http://www.diest.be/kerkenmettoekomst>

Er komen verkennende **samenkomsten** in

- Vleugt (dinsdag 21 juni)
- Webbekom (donderdag 23 juni)

waarop iedereen welkom is

Vragen en discussie